

La paraula increïble

La paraula viu un moment de crisi. S'ha fet increïble. Els textos dels diaris ens mostren exemples tots els dies. Es tracta d'una crisi estructural en la que el subjecte s'ha apartat del veritable significat de la paraula fins al punt de modificar i transmetre una realitat diferent. La paraula i el seu ofici són l'objecte d'estudi en aquest minuciós assaig dedicat a l'evolució de la crisi del llenguatge, que és també la de la raó moderna i la del periodisme actual.



EL MALSON DE CHANDOS

DAVID VIDAL I CASTELL

PRÒLEG DE MIQUEL TRESSERRAS

COL·LECCIÓ «ALDEA GLOBAL», 17

245 PÀGINES

UAB, UPF, UJI, UV, VALÈNCIA, 2005

Philip Lord Chandos, escriptor de teatre del segle XVII rebel·la en un text publicat el 1902, que ja no sentia res per les paraules, que després d'haver estat anys lliurant al públic infinitat d'obres que havien fet emocionar a la crítica mundial de sobte, aquestes paraules, els mots i els significats havien deixat de tenir sentit per a ell. Des d'aquell moment, Lord Chandos renuncià per complet a l'escriptura i també a tot el llenguatge. Aquesta revelació al text de Chandos aparegut el 1902 sota el títol de *Ein Brief (La Carta)*, i que més tard es popularitzaria com *La Carta de Lord Chandos*, la va relatar un jove vienès de principis del segle XX, Hugo von Hofmannsthal al seu amic el filòsof Francis Bacon. La visió que Hofmannsthal tingué d'aquesta obra escrita al segle XVII inicià una



discussió sobre l'essència del llenguatge que ha arribat fins a l'era contemporània i en la que el mateix sentit del pensament humà i de la raó moderna que ha estructurat l'enteniement del mon, s'han transformat per donar pas a una posmodernitat en la que les paraules han variat el seu significat fins al punt de donar un altre sentit al propi llenguatge.

Amb aquest rerafons de la discussió sobre l'evolució de la filosofia del llenguatge entre Francis Bacon i Von Hofmannsthal, l'autor d'aquest assaig, un jove David Vidal, ens presenta una discussió sobre la crisi de la paraula en el periodisme modern estructurada en tres parts fonamentals; la crisi de la paraula, la crisi del periodisme i la crisi de la teoria del periodisme.

Per començar, els significats de les paraules han entrat en una profunda crisi amb la que també entra el propi subjecte, al apartar-se de la testimonialitat que fa creïble els fets, aquells als que es refereixen les paraules. Al parlar de la crisi del periodisme, es dona una dimensió social a aquesta crisi de la paraula. La pràctica del periodisme en les societats modernes, i en especial la nord-americana, s'ha allunyat de la paraula, del seu significat real. Es tracta d'una crisi estructural que ha afectat als

continguts dels diaris, als seus lectors. Una crisi de credibilitat.

La tercera part, dedicada a la crisi de la teoria del periodisme, es centra en fer un repàs per les teories i enfocaments predominants als Estats Units en les escoles de periodisme; el funcionalisme, l'estructuralisme i el positivisme. Sota el lema de *facts are sacred and comments are free* (els fets són sagrats i els comentaris lliures), la premsa nord americana ha obviat la possibilitat de que aquests fets puguen estar associats als valors dels qui els mana, que l'experiència subjectiva del fet és també una opinió. Existeixen, per tant, les notícies objectives? En la crisi del periodisme modern el periodista passa a convertir-se, rescatant una interessant descripció del propi autor, en «un encapsulador de la realitat dins de les paraules sense sentit». Al malson que tingué Chandos, s'afegeix per a la tradició posmoderna aquella *Telepantalla* en la que els personatges de la novel·la *1984*, descrits per G. Orwell, bevien la realitat i estructuraven les seues vides. En paraules buides, paraules i significats increïbles.

Pau Caparrós

